

Lise Kimya Öğretmenlerinin Sınıf Disiplini Hakkındaki Görüşleri

Opinions of High School Chemistry Teachers About the Class Discipline

Habibe TEZCAN

G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Kimya Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara- Türkiye.

Zafer DEMİR

G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Kimya Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara- Türkiye.

ÖZET

Bu çalışma, lise kimya öğretmenlerinin derslerinde iyi bir öğrenme ortamı sağlayabilme ve sınavlarını güvenli bir şekilde yaptıklarına inanma derecesini saptamak amacıyla yapıldı. Ayrıca bu durumlara öğretmenlerin mezun olduğu fakülte türünün, meslekteki hizmet yılının ve cinsiyetinin etkileri araştırıldı. Araştırma 2002-2003 öğretim yılı ikinci ve 2003-2004 öğretim yılı birinci yarıyullarında, Ankara ve Samsun illerinde bulunan 15 lisede görev yapan 43 kimya öğretmeni üzerinde gerçekleştirildi. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve kapsam geçerliliği uzman danışman tarafından onaylanan anket formları ile elde edildi. Anket evet/hayır türünde ve açık uçlu olmak üzere 8 sorudan oluşturuldu. Veri analizlerinden elde edilen sonuçlara göre, araştırmanın yapıldığı okullarda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıflarının yönetimine hakim olduğu, sınavların güvenli ortamda yapıldığı saptandı. Sınıf disiplini sağlamada; bayan öğretmenlerin erkeklere göre daha başarılı olduğu, mezun olduğu okul türüne bağlı olmadığı, ancak sınavlarda kopyayı önleme bakımından Fen-Edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerin Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlere göre daha başarılı olduğu, sınıf disiplinini sağlamakta en verimli yılların 11-15, en fazla zorlanmanın ise öğretmenliğin ilk yılları olduğu saptandı.

Anahtar sözcükler: Sınıf disiplini, sınıf yönetimi, öğrencilerle başa çıkma yolları.

ABSTRACT

This study was carried out on 43 chemistry teachers working in 15 different high schools in Ankara and Samsun in the second term of 2002-2003 and first term of 2003-2004 academic years to determine their capacity of providing a good learning medium and the reliability of their exams. There was 8 open ended and yes/no questions containing a survey prepared and approved by the experts. The data were collected by carrying out the survey with mutual dialogues with some teachers and some of the teachers were given the forms and they were asked to fill them in and hand them back within a deadline. The resulting data revealed that most of the teachers have good control over the class discipline. It was observed that female teachers were much more successful in establishing classroom discipline than males and this was not to do with the type of the school graduated. It was also observed that the teachers graduated from the Science Faculties were better in preventing cheating in exams than those graduated from the Education Faculties. It was determined that the most efficient years of the teaching career in the establishment of classroom discipline were the 11th and the 12th years. The teachers have the biggest difficulty in the first years of their career.

Key words: Class discipline, class management, the ways to cope with the students

1. Giriş

Genel anlamda disiplin kavramı, bir amaçla bir araya gelmiş insan grubunun düzen içinde yaşamasını sağlamak için seçilip konulmuş kuralları, hükümleri ve bunlara uyulması için alınan önlemleri ifade eder (Sarıtış, 2000). Disiplin denilince daha çok katı kurallara dayalı düzen anlaşılmakta ve akla ceza gelmektedir. Oysa disiplin, sadece ceza vermekten ibaret bir iş olmayıp; olumsuz davranışların ortaya çıkmasını önlemek için tutarlı ve kararlı davranışlarda bulunmaktır. Kısaca disiplin, yapılan işlerin belli bir düzen içerisinde yürütülmesidir (Erdoğan, 2001).

Küçükahmet (1998)'e göre, öğretmenin ne türden ve ne ölçüde disiplin sağlayacağına karar vermeden önce, ne tür bir disiplin istediğini belirlemesi gerekir. Bir öğretmen için doğru olan disiplin anlayışı, diğer birine ters gelebilir. Örneğin, bir öğretmene göre öğrenci kendisine soru sorulduğu zaman ayağa kalkarak cevaplamalıdır. Başka bir öğretmene göre ise, önemli olan cevabın doğruluğudur.

Küçükahmet (2003), “Sınıf Yönetimi” kitabında sınıf disiplini tanımlamış, nelerden kaynaklanabileceğini, oluşmaması için nasıl davranılması gerektiği ve giderilmesi ile ilgili ayrıntılı bilgiler vermiştir.

Temel (2004), “Okulda ve Sınıfta Disiplin” başlıklı çalışmada disiplini bozan faktörleri ve bunların nereden kaynaklandığını açıklamış ve gidermek için; öğretmenin planlı çalışması, akıcı etkinlik sağlaması, tutarlı davranış sergilemesi, öğretmen kontrolünü hissettirmesi ve kurallar belirlemesi şeklinde yöntemler önermiştir.

Dennison (2001); Çocukların sınıf içinde etkili bir performans sergilemeleri için güvenli bir atmosfer yaratmanın önemini tartışmıştır. Almeida (1995); sınıf yönetiminin beş basamaktan oluştuğunu belirtmiş, bunların; görüşlerin açıklığı, değer verme, tutarlılık, değişim ve sonuçlar olması gerektiğini açıklamıştır. Bunlar ancak birlikte kullanıldığında öğretmenlerin ve yöneticilerin öğrencilere etkili bir biçimde yardım edebileceğini ve öğrencilerin pozitif davranışlarının devamlı olmasını sağlayabileceklerini açıklamıştır. Smith and Rivera (1995); genel ve özel eğitim ortamlarında etkili bir disiplin sağlanmasının gerekli olduğunu savunmuşlar, sınıf disiplini bozan problemlerin nedenlerini ve bunlardan kaçınmanın yöntemlerini açıklamışlardır.

Butera ve diğerleri (1997); batı Virginia öğretmenleri ve akademisyenlerinin, davranış bozuklukları olan öğrencilere disiplinli kararlar vermelerini sağlamak için tasarladıkları Etkili Bireysel Eğitim Planlarını (IEPs) açıklamışlardır. Araştırmalarının sonucunda davranış bozuklukları olan öğrencilerin, düzenli eğitim alan öğrencilerle birlikte aynı eğitim ve disiplin programını almalarının gerekliliği belirtilmiştir.

Evans and Richardson (1995); okullarda disiplin sağlamak amacıyla uygulanan “dayak” olayını incelemişler ve halkın ne kadarının bunu desteklediğini araştırmışlardır. Ayrıca dayanın öğrencilerin hareketlerini, duygularını, öğrenmelerini ve zihinsel gelişimlerini negatif yönde etkilediğini açıklamışlardır. Öğretmenlerin kendilerini ve çevrelerindeki eğitimi için ve dayağa hayır diyebilmeleri için, dayak yerine alternatif yollar geliştirmeleri konusunda cesaretlendirilmelerini önermişlerdir. Bizim

ülkemizde her ne kadar ender de olsa dayak olayına rastlanıyorsa da, Bu konuda öğretmenler bilinçlenmiştir. Ayrıca veli ve basının şiddetli tepkisi de, dayanın terk edilmesinde önemli bir faktör olmuştur.

Bu çalışmada, Ankara ve Samsun illerinde, 15 lisede görev yapan 43 kimya öğretmenine anket uygulanarak, sınıf disiplini sağlamakta başarılı olup olmadıkları ve sınavlarının güvenli bir ortamda yapılmasını sağlayıp sağlayamadıkları konusunda görüşleri alındı. Bu görüşlerin öğretmenin mezun olduğu okul türüne, cinsiyetine, görevindeki hizmet yılına bağlı olup olmadığı da araştırıldı.

Çalışmanın Amacı

Çalışmanın esas amacı iki başlıkta özetlenebilir:

1. Lise kimya öğretmenlerinin sınıf disiplini hakkındaki görüşlerini belirlemek: Öğretmen sınıf disiplini sağlayabiliyor mu, disiplin bozucu davranışların nedenlerini nelere bağlıyor ve bunları önlemek için ne gibi tedbirler alıyor,
2. Sınavlarını güvenli bir ortamda yapabiliyor mu, bunu başarıyorsa nasıl başarıyor, başaramıyorsa ne gibi tedbirler alıyor.

Ayrıca alt problem olarak, sınıf disiplini sağlama ve sınavlarının güvenli bir şekilde uygulayabilme durumları;

1. Öğretmenin hizmet yılına bağlı mıdır?
2. Öğretmenin mezun olduğu fakülte türüne bağlı mıdır?
3. Öğretmenin cinsiyetine bağlı mıdır? Bu durumlar saptanma çalışıldı

2. Yöntem

2.1. Örneklem

Bu araştırma 2002-2003 öğretim yılının ikinci yarısında ve 2003-2004 öğretim yılının birinci yarısında, Ankara ve Samsun il sınırları içinde bulunan liselerde gerçekleştirildi. Liselerin illere dağılımında ve lise türünde bir kriter gözetilmedi. Çalışma, 10 adet Ankara (7 normal lise, 3 meslek lisesi), 5 adet samsun (3 normal lise, 2

meslek lisesi) olmak üzere toplam 15 lisede gerçekleştirildi. Bu liselerde görev yapan 17 bayan (5 samsun, 12 Ankara), 26 erkek (7 samsun, 19 Ankara) olmak üzere toplam 43 kimya öğretmeni araştırmaya katıldı.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler anket kullanılarak toplandı. Anket formu hazırlama tekniğinde Büyüköztürk (2002)' den, soruların hazırlanmasında, Türkiye koşullarında sınıf disiplini hakkında öğretmenlerin görüşlerinden, Küçükahmet (2003)'in ve bu konuda taranan literatürlerden yararlanıldı. Anket araştırmacılar tarafından hazırlandı ve kapsam geçerliliği uzman öğretim üyeleri tarafından onaylandı. Form, evet/hayır türünde 2 soru ve açıklama gerektiren 6 açık uçlu soru olmak üzere toplam 8 sorudan oluşturuldu. Bu hazırlanan anket formu, belirlenen liselere gidilerek kimya öğretmenlerine uygulandı. Uygulama, bazı öğretmenlerle randevulaşmak suretiyle karşılıklı görüşerek birebir, bazılarıyla ise formlar kendilerine bırakılıp bir süre sonra geri alınmak suretiyle yapıldı.

2.3. Verilerin Analizi

Bulgulardan elde edilen nicel veriler, denek frekansları ve yüzde oranları kullanılarak analiz edildi ve betimsel analiz yapıldı. (Büyüköztürk 2002, Turgut 1983).

3. Bulgular

Tablo-1. Öğretmenlerin evet/hayır türündeki iki soruya verdiği cevapların frekans ve yüzde oranları (n=43).

Sorular	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
1. Derslerinizde disiplin bozucu davranışlar oluyor mu?	10	23	33	77
2. Sınavlarınızda kopya çekilmediğinden emin olabiliyor musunuz?	26	60	17	40

Tablo 1'den görüldüğü gibi birinci sorunun sonuçlarına göre kimya derslerinde genelde disiplin bozucu davranışlar-gürültü olmadığı, sınıf disiplinin sağlandığı saptandı (%77).

İkinci sorunun sonuçlarına göre kimya sınavı sırasında öğretmenlerin yarısından fazlasının kopya çekilmediğinden emin olduğunu belirtmesine karşın (%60), önemli ölçüdeki bir kısmının da emin olamadığı görüldü (%40).

Tablo 2'den görüldüğü gibi birinci sorunun sonucuna göre, sınıf disiplinde bayan öğretmenler daha başarılıdır. Erkek öğretmenlerin sınıfında, bayan öğretmenlerin sınıfına göre biraz daha fazla gürültü olmaktadır. Erkeklerin %73, bayanların %83 gürültü olmadığını belirtmektedir. Diğer taraftan ikinci sorunun sonucuna göre, sınavlarda kopya çekilmediğinden erkek öğretmenler, bayanlara göre biraz daha fazla emindir. (Emin olanlar; erkek: %62, bayan: %59)

Tablo-2. İlk iki sorunun cinsiyetlere göre frekans ve yüzde oranları ($n_{erk}=26$, $n_{ba}=17$).

	Evet				Hayır			
	Bay		Bayan		Bay		Bayan	
	n	%	n	%	n	%	n	%
1. Soru	7	27	3	17	19	73	14	83
2. Soru	16	62	10	59	10	83	7	41

Tablo 3'den görüldüğü gibi sınıf disiplinde öğretmenin başarısı, mezun olduğu okul türüne bağlı değildir. Her ikisinde de %77 gürültü olmadığını belirtmektedir.

Tablo-3. Birinci sorunun mezun olunan okul türüne göre dağılımı

Mezun olunan okul türü	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
Eğitim Fakültesi (n=30)	7	23	23	77
Fen-Edebiyat Fakültesi (n=13)	3	23	10	77

Tablo 4'den görüldüğü gibi Fen-Edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerin, Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlere göre, sınavlarında kopya çekmeyi önleme bakımından

daha başarılıdır. Eğitim Fak. mezunlarının %53, Fen-Edebiyat Fak. %77'si kopya çekilmediğinden emindir.

Tablo-4. İkinci sorunun mezun olunan okul türüne göre dağılımı

Mezun olunan okul türü	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
Eğitim Fakültesi (n=30)	16	53	14	47
Fen-Ed. Fakültesi (n=13)	10	77	3	23

Tablo-5. Birinci sorunun hizmet yılı açısından değerlendirilmesi

Öğretmen Sayısı (n)	Hizmet Yılı	Evet(n=10)		Hayır(n=33)	
		n	%	n	%
4	0-5 Yıl	3	75	1	25
6	6-10 Yıl	2	33	4	67
17	11-15 Yıl	1	6	16	94
12	16-20 Yıl	2	17	10	83
4	21 ve üstü	2	50	2	50

Tablo 5'den, sınıf disiplini sağlamak için en verimli yılların 11-15, en fazla zorlanmanın ise öğretmenliğin ilk devreleri olduğu görülmektedir. 11-15 yılları arası %94'ü gürültü olmadığını belirtirken, bunu 16-20 yılları (%83), 6-10 yılları (%67), 21 yılın üstü (%50) ve 0-5 yılları arası (%25) izlemektedir.

Tablo-6. İkinci sorunun hizmet yılı açısından değerlendirilmesi

Öğretmen Sayısı	Hizmet Yılı	Evet(n=26)		Hayır(n=17)	
		n	%	n	%
4	0-5 Yıl	1	25	3	75
6	6-10 Yıl	1	16	5	84
17	11-15 Yıl	15	88	2	12
12	16-20 Yıl	8	66	4	34
4	21 ve üstü	1	25	3	75

Tablo 6'daki sonuçlara göre; öğretmenliğe yeni başlamış ve öğretmenlikte 20 yılını aşmış öğretmenlerin sınavlarında kopya çekilmesini yeterli derecede önleyemedikleri görülmektedir. Kopya çekilmediğinden en fazla emin olunan yılların 11-15 yılları olduğu saptandı (%88). Bunu 16-20 yılları (%66), 0-5 yılları (%25) ve 21 yılın üstü (%25) yılları izlemektedir.

Tablo-7. Açık uçlu sorulara verilen cevapların frekans ve yüzde oranları

Sorular	Öğretmen Görüşleri	n	%
1- Ders sırasında sınıfınızda gürültü oluyorsa bunu neye bağlıyorsunuz? (n _T :10)	▪ Öğrencinin ilgisini derse çekemediğinden, dersi güncelleyemediğinden kaynaklandığını belirtenler.	6	60
	▪ Öğrencilere karşı toleranslı davranmasından ve onların bunu kullanmasından kaynaklandığını belirtenler.	3	30
	▪ Öğrencinin evinde ve yaşadığı ortamdaki bastırılmış duygularını açığa vurmasından kaynaklandığını belirtenler.	1	10
2- Ders sırasında sınıfınızda gürültü olmuyorsa bunu nasıl sağlıyorsunuz? (n _T :33)	▪ Branşına hakim olmalarına ve derste konuya ilişkin güncel hayattan örnek vermelerine bağlıyanlar.	18	55
	▪ Dönem başında yaptığı konuşmaya bağlıyanlar.	7	21
	▪ Sınıfta gerekli saygı ve sevgi ortamını sağlamasına bağlıyanlar.	5	15
	▪ Otoriter olmalarına ve disiplin anlayışlarına bağlıyanlar.	3	9
3- Sınıfınızda gürültüye neden olan öğrencilere ne gibi işlem uyguluyorsunuz? (n _T :43)	▪ Uzun süreli göz teması kurduğunu, aşırıya kaçarsa sözlü uyarıda bulunduğunu belirtenler.	24	55
	▪ O an sözlü uyarıda bulunduğunu, dersten hemen sonra birebir görüşerek sorunu anlamaya çalıştığını belirtenler.	10	23
	▪ Öğrencileri notunu kırmakla korkuttuğunu belirtenler.	4	9
	▪ Öğrenciye sınıfın huzurunda ihtar edip utanmasını sağladığını belirtenler.	3	7
	▪ O an anlattığı konu ile ilgili soru sorarak öğrencinin ilgisini derse çekmeye çalıştığını belirtmiştir.	2	6

Tablo-7. Açık uçlu sorulara verilen cevapların frekans ve yüzde oranları (Devamı)

Sorular	Öğretmen Görüşleri	n	%
4- Dersinize girdiğiniz öğrencilerin performanslarındaki iniş-çıkışların nedenlerini anlamaya yönelik ne gibi yöntemler uyguluyorsunuz? (n _T :43)	▪ Öğrencinin diğer derslerindeki durumunu araştırdığını, eğer genelde bir düşünüş söz konusu ise rehber öğretmenine yönlendirdiğini eğer sadece kendi dersine özgü bir düşünüş varsa birebir konuşarak halletmeye çalıştığını belirtenler.	25	58
	▪ Öğrenciye fark ettirmeden ailesi ve çevresi hakkında sorular sorarak bu düşünüşün sebeplerini araştırdığını belirtenler.	14	32
	▪ Sınıfın genelinde bir düşünüş söz konusu ise ders anlatma yöntemini gözden geçirdiğini belirtenler.	4	10
5- Öğrencilerin sınavlarınızda kopya çekmediğinden nasıl emin oluyorsunuz? (n _T :26)	▪ Üç grup soru hazırlayarak ve öğrencileri tek tek oturtarak emin olduğunu belirtenler.	18	70
	▪ Bunun yanlış bir şey olduğunu ve öğrenmeye katkısının olmayacağını belirterek emin olduğunu belirtenler.	8	10
6- Öğrencilerin sınavlarınızda kopya çekmediğinden emin değilseniz idareden veya veliden ne gibi tedbirler alınmasını beklersiniz. (n _T :17)	▪ Velinin bu davranışın genel ahlaka aykırı bir davranış olduğunu anlatmasını belirtenler.	8	47
	▪ Velinin öğrenciye ders çalışmayı ve sorumluluk almayı öğretmesinin gerektiğini belirtenler.	6	35
	▪ İdarenin öğrenciyi cezalandırarak korkutması gerektiğini belirtenler.	3	18

4. Sonuç Ve Tartışma

Kimya derslerinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıflarına hakim oldukları, genel olarak derslerinde huzur bozucu, derslerin seyrini aksatıcı davranışlara rastlamadıkları görüldü. Bu durum öğretmenlerin branşlarında yeterli olmalarına, dersi planlı bir şekilde işlemelerine, konuyu işlerken güncel örnekler kullanmalarına, öğrenciye kendilerini bilimsel olduğu kadar pedagojik formasyonu ile de ifade edebilmelerine bağlı olduğu belirlendi. Bu durumlar Almeida (1995) ve Küçükahmet (2003)' ün görüş ve önerilerini doğrular niteliktedir.

- Sınıfta rastlanan huzur bozucu davranışlar ile öğrencinin evinden ve yaşadığı ortamdan kaynaklanan, bastırılmış duygularının açığa vurulması arasında pek bir bağlantı kurulamadı. Bu durumun ancak %10 gibi küçük bir kesit olduğu anlaşıldı. Bu sonuç, Smith ve Rivera (1995)'nin, öğrenci problemlerinin evinde yaşadıkları olumsuzluklar nedeniyle, bastırılmış duygularının, sınıf içinde dominant olabileceği görüşü ile pek uyuşmamaktadır.
- Öğretmenlerin çok katı disiplin anlayışına sahip olmalarının, sınıf disiplininde olumlu etki sağlamadığı belirlendi. Öğrencilere anlamsız otorite uygulamak yerine onlara karşı dengeli davranılması, güven duygusu hissettirilmesi, hem sınıf disiplini sağlamakta, hem de başarı artışında etkili olduğu belirlendi. Bu durum, Erdoğan (2001)'in görüşleri ile uyumludur.
- Öğretmenlerin sınıflarında gürültü olması durumunda, uzun süreli göz teması kurduğu, öğrencinin bu durumu devam ettirmesi durumunda sözlü uyarıda buldukları belirlendi.
- Öğrenciyi not ile korkutmanın veya sınıf içerisinde utandırmanın etkili olmadığı, aksine sınıfta arkadaşlarının önünde rencide etmenin ya öğrenciyi isyana teşvik ettiği veya içine kapanmasını derse katkısının azalmasına neden olduğu belirlendi. Bu sonuçlar Dennison (2001) ve Küçükahmet (2003)'in görüşlerini doğrulamaktadır.
- Bayan öğretmenlerin derslerinde erkeklere oranla daha disiplin sağlayabildiği belirlendi. Bu durum bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre öğrenci davranışlarını daha iyi analiz ettiği, belki annelik duygusunu da ekleyerek onları daha iyi anladığı ve davranışlarını buna göre ayarladığı şeklinde yorumlandı.
- Sınıfta disiplin sağlayabilme ile, mezun olunan okul türü değişkeni arasında bir bağlantı bulunamadı. Ancak sınavda kopya önlemede Fen-Edebiyat Fakültesi mezunlarının biraz daha etkili olduğu belirlendi. Bu durum Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin, öğrencilere daha fazla güven duymuş olması nedeniyle yeterli tedbir almamış olması, bu durumun da öğrenci tarafından kullanılmış olabileceği şeklinde yorumlandı.

- Öğretmenlerin mesleklerinin ilk ve son yıllarında sınıflarına hakim olmakta zorlandıkları saptandı. Bu durum öğretmenliğin ilk yıllarında deneyimsizliklerine, son yıllarında ise meslekten almış olduğu doygunluğa ve “nasıl olsa emekli olacağım” duygusu ile mesleğine yeterince önem vermediği şeklinde yorumlandı.
- Kimya sınavlarında öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun kopya çekilmesini engelleyebildiği görüldü. Bu durumu öğretmenlerin genellikle öğrencileri gruplandırarak (A, B, C gibi) birden fazla soru türü hazırlayarak ve öğrencileri tek tek oturarak sağladıkları anlaşıldı. Ayrıca kopya çekilerek belki sınıfın geçebileceğini, ancak asıl önemli olan üniversite giriş sınavının başarılması gerektiği, bunun da ancak konuyu iyi öğrenmekle gerçekleştirebileceğinin sık sık tekrarlanarak telkin edilmesinin etkili olduğu anlaşıldı. Üniversite giriş sınavlarının, kopya ile sınıf geçme eğilimini azalttığı görüşünün, öğretmenler arasında oldukça yaygın bir kanı olduğu görüldü.
- İdarenin öğrencilere ceza vererek korkutması ile kopya çekmenin azalması arasında bir bağlantı olmadığı anlaşıldı.
- Sınav esnasında kopya çekilmesi ile cinsiyet değişkeni arasında bir bağlantı bulunamadı.
- Öğretmenlerin mesleklerinin ilk ve son yıllarında kopya çekilmesini engellemekte zorlandıkları görüldü. Bu durum öğretmenliğin ilk yıllarında deneyimsizliklerine, son yıllardaki ise meslekten ayrılma düşüncesi ile durumun önemsenmemesi şeklinde yorumlandı.
- Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun, öğrenci performansında genel bir düşüş görülmesi durumunda, diğer ders öğretmenleri ve rehber öğretmen ile işbirliği yaptığı ve çözüm yolları aradığı saptandı. Ayrıca öğrencinin ailesi ile, görüş alış-verişinin de öğrenci üzerinde olumlu etki sağladığı belirlendi. Bu durum Küçükahmet (2003)’ in önerileri ile de uyumludur.

Kaynaklar

- Almeida, D. A. (1995). Behavior management and the Five C's. *Teaching Pre-K-8*, 26(1), 88-89. EJ518635.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Sosyal Bilimler İçin veri analizi el kitabı: İstatistik Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum. *Pegem Yayıncılık*, Ankara / Türkiye
- Butera, G. And others (1997). IEPs, students with behavior problems and school discipline policies: A collision course. In *Promoting Progress in Times of Change: Rural Communities Leading the Way. ERIC Document Reproduction Service (EDRS)*, ED406103
- Dennison, L. (2001). GPA: 3.61 MS: Education. *Teaching and Learning*
- Erdoğan, İ. (2001). Sınıf Yönetimi. Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Evans, E. D. & Richardson, R. C. (1995). Corporal Punishment: What Teachers should know. *Teaching Exceptional Children*, 27(2), 33-36. EJ494799.
- Küçükahmet, L. (1998). Öğretim İlke ve Yöntemleri. *Alkım Yayınları*, İstanbul
- Küçükahmet, (2003). Sınıf Yönetimi. *Nobel Yayınevi*, Ankara- Türkiye
- Sarıtaş. M. (2000). "Sınıf Yönetimi, İlgili Kurallar Geliştirme ve Uygulama Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar." Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Smith, D. D. & Rivera, D. P. (1995). Discipline in special education and general education settings. *Focus on Exceptional Children*, 27(5), 1-14. EJ506731
- Temel, A. (2004), Okulda ve Sınıfta Disiplin. www.maltepe.edu.tr/05sempozyum/ali_temel.doc. İstanbul.
- Turgut, M.F. (1983). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları. Saydam Matbaacılık Ankara-Türkiye